

การบริหารจัดการธุรกิจดูแลผู้สูงอายุตามแนวทางพุทธศาสนา
ของภาคเอกชนในกรุงเทพมหานคร*

BUSINESS MANAGEMENT FOR ELDERLY CARE ACCORDING TO BUDDHIST
GUIDELINES OF THE PRIVATE SECTOR IN BANGKOK

สันติ มณีวงศ์

Santi Maneewong

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Corresponding Author E-mail: santil47@yahoo.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. ศึกษาการบริหารจัดการธุรกิจดูแลผู้สูงอายุของภาคเอกชนในกรุงเทพมหานคร 2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการธุรกิจดูแลผู้สูงอายุของภาคเอกชนในกรุงเทพมหานคร 3. นำเสนอการบริหารจัดการธุรกิจดูแลผู้สูงอายุตามแนวทางพระพุทธศาสนาของภาคเอกชนในกรุงเทพมหานคร ดำเนินการวิจัยแบบผสมวิธี เก็บข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างคือ บุคลากรในธุรกิจดูแลผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร จำนวน 221 คน เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 18 รูปหรือคน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยพรรณนาและอนุมาน และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1. การจัดการธุรกิจดูแลผู้สูงอายุ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการธุรกิจดูแลผู้สูงอายุ พบว่า 1. ปัจจัยส่งเสริม ประกอบด้วย เงิน วัสดุอุปกรณ์ การจัดการ และคน และ 2. หลักพรหมวิหาร 4 ประกอบด้วย เมตตา ความรัก มุทิตา พลอยยินดี อุเบกขา มีใจเป็นกลาง กรุณา ความสงสาร ส่งผลต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการธุรกิจดูแลผู้สูงอายุ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 3. การบริหารจัดการธุรกิจดูแลผู้สูงอายุตามแนวทางพุทธศาสนาของภาคเอกชนในกรุงเทพมหานคร พบว่า มีการนำหลักพรหมวิหาร 4 เข้ามาปฏิบัติเพื่อให้เกิดการจัดการธุรกิจที่ดี ประกอบด้วย 1. เมตตา ความรัก 2. กรุณา ความสงสาร 3. มุทิตา พลอยยินดี 4. อุเบกขา มีใจเป็นกลาง และนำปัจจัยส่งเสริมมาพื้นฐาน

เพื่อให้เกิดการจัดการธุรกิจที่ดีในการดูแลผู้สูงอายุของภาคเอกชนในกรุงเทพมหานคร ทั้งเรื่อง บุคคล เงินทุน วัสดุอุปกรณ์ การบริหารจัดการ

คำสำคัญ: การจัดการ; ธุรกิจดูแลผู้สูงอายุ; หลักพรหมวิหาร 4

Abstract

Objectives of this research article were: 1. To study the management of elderly care businesses of the private sector in Bangkok, 2. To identify factors influencing the management of elderly care businesses of the private sector in Bangkok, and 3. To propose a Buddhist-oriented approach to managing elderly care businesses of the private sector in Bangkok. The research employed the mixed methods, collecting quantitative data using questionnaires from a sample of 221 personnel in elderly care businesses in Bangkok, and qualitative data from 18 key informants. Quantitative data were analyzed using descriptive and inferential statistics, while qualitative data were analyzed through content descriptive interpretation.

The research findings were as follows: 1. The overall management of elderly care businesses was found to be at a high level. 2. Factors influencing the management of elderly care businesses included: 1. supporting factors such as finances, equipment, management, and personnel; and 2. the Four Brahmavihara (Divine Abodes) in Buddhism, comprising Metta, loving-kindness, Mutita, sympathetic joy, Ubekha, equanimity and Kurana compassion, which significantly influenced the management factors at the 0.05 significance level. 3. The Buddhist-oriented management of elderly care businesses of the private sector in Bangkok showed that the Four Brahmaviharas were applied to foster effective business management, including: 1. Metta, loving-kindness, 2. Karuna, compassion, 3. Mutita, sympathetic joy, and 4. Ubhekkha, equanimity. These principles, along with supporting factors like personnel, finances, equipment, and management, served as the foundation for effective management of elderly care businesses in the private sector in Bangkok.

Keywords: Administration; Business for Elderly Care; 4 Brahmavihara Principles

บทนำ

ประเทศไทยก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (Aging Society) อย่างเต็มรูปแบบ โดยปี พ.ศ. 2566 ข้อมูลจากกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย พบว่า ไทยมีประชากรผู้สูงอายุ อายุ 60 ปีขึ้นไป คิดเป็น 1 ใน 5 ของจำนวนประชากรทั้งประเทศ หรือประมาณ 13 ล้านคน ของประชากรไทยทั้งประเทศ 66,057,967 คน นอกจากนี้ข้อมูลจาก World Population 2022 ขององค์การสหประชาชาติ คาดการณ์ตัวเลขจำนวนประชากรโลกจะเพิ่มขึ้นเป็น 8 พันล้านคน โดยเป็นผู้มีอายุมากกว่า 65 ปี อยู่ที่ 10% และคาดว่าจะเพิ่มสัดส่วนขึ้นภายในปี พ.ศ. 2593 เป็น 16% กลุ่มผู้สูงอายุในไทยเป็นกลุ่มคนที่มีกำลังซื้อ มีอำนาจทางการเงิน และมีอิทธิพลต่อคนในครอบครัว เป็นโอกาสของธุรกิจไทยในการนำเสนอสินค้าและบริการให้ตรงตามความต้องการของประชากรกลุ่มนี้ โดยเฉพาะสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชีวิตและสุขภาพ ทั้งนี้จากการวิเคราะห์ความต้องการของผู้สูงอายุที่น่าสนใจออกเป็น 3 ส่วนใหญ่ ได้แก่ ความต้องการปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิต ปัจจัย 4 คือ อาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ความต้องการความมั่นคงและความปลอดภัยในชีวิต โดยเฉพาะทางการเงิน และความต้องการสุขภาพกายและใจที่ดี โดยเฉพาะการเข้าถึงระบบสาธารณสุขที่จำเป็น (Thai PBS, 2024)

ภาครัฐและภาคเอกชนได้มีผู้พัฒนาโครงการสำหรับที่อยู่อาศัย ทั้งที่พักอาศัยทั่วไปที่มีฟังก์ชันเหมาะสมกับผู้สูงอายุ ที่พักที่มีคนดูแลประจำสำหรับผู้สูงอายุ และที่พักที่ต้องมีบริการทางพยาบาล ธุรกิจดูแลผู้สูงอายุ มีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม การทำธุรกิจดูแลผู้สูงอายุ สิ่งสำคัญคือต้องมีหลักธรรมเพื่อเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวเนื่องจากผู้สูงอายุเป็นผู้ที่ต้องได้รับการดูแลอย่างดีทั้งทางร่างกายและจิตใจ ได้แก่ หลักพรหมวิหาร 4 ประกอบด้วย 1. เมตตา ความรัก 2. กรุณา ความสงสาร 3. มุทิตา ความพลอยยินดี 4. อุเบกขา มีใจเป็นกลาง (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), 2559) เนื่องจากการดูแลผู้สูงอายุ ต้องการดูแลและการเอาใจใส่เป็นพิเศษ จากความสำคัญของปัญหาดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการธุรกิจดูแลผู้สูงอายุตามแนวทางพุทธศาสนาของภาคเอกชนในกรุงเทพมหานคร จะทำให้ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการธุรกิจดูแลผู้สูงอายุตามแนวทางพุทธศาสนาของภาคเอกชนในกรุงเทพมหานคร และจะช่วยให้ นักวิจัย นักวิชาการ สามารถนำองค์ความรู้ไปบูรณาการให้เกิดประโยชน์ อันเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาวิจัยเชิงลึก และการพัฒนาองค์กรตามโมเดลที่นำเสนอต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการธุรกิจดูแลผู้สูงอายุของภาคเอกชนในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการธุรกิจดูแลผู้สูงอายุของภาคเอกชนในกรุงเทพมหานคร

3. เพื่อนำเสนอการบริหารจัดการธุรกิจดูแลผู้สูงอายุตามแนวทางพุทธศาสนาของภาคเอกชนในกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดรูปแบบการวิจัยโดยใช้การวิจัยแบบผสมผสานวิธี

2. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ บุคลากรในธุรกิจดูแลผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร จำนวน 493 คน (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2567)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตร Yamane (1973) ได้ขนาดตัวอย่าง จำนวน 221 ตัวอย่าง

2.3 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 18 รูปหรือคน ประกอบด้วย ผู้ประกอบการธุรกิจดูแลผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร จำนวน 5 คน ผู้บริหารธุรกิจดูแลผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร จำนวน 5 คน ผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร จำนวน 3 คน นักวิชาการหรือผู้ปฏิบัติงานด้านรัฐประศาสนศาสตร์ จำนวน 3 คน นักวิชาการหรือผู้ปฏิบัติงานด้านพระพุทธศาสนา จำนวน 2 รูปหรือคน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถาม ซึ่งค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ และมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.970 และแบบสอบถาม ประกอบด้วย 1. ปัจจัยส่วนบุคคล 2. ปัจจัยส่งเสริม 3. หลักพรหมวิหาร 4 และ 4. การจัดการธุรกิจดูแลผู้สูงอายุของภาคเอกชนในกรุงเทพมหานคร

3.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้างเป็นเครื่องมือ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การวิจัยเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ประกอบการธุรกิจดูแลผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร จำนวน 221 ตัวอย่าง

4.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 18 รูปหรือคน และสนทนากลุ่ม 9 รูปหรือคน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิจัยเชิงปริมาณ วิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. (Standard Deviation) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

5.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ ศึกษาภาคสนามด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกและทำการวิเคราะห์ข้อมูลทีสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และสรุปผลการศึกษา

ผลการวิจัย

1. การจัดการธุรกิจดูแลผู้สูงอายุของภาคเอกชนในกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.57$, S.D.=0.63) โดยเรียงลำดับดังนี้ ด้านการอบรมบุคลากรด้านผู้สูงอายุขององค์กร ($\bar{X}=3.58$) รองลงมาคือ ด้านการจัดทำและพัฒนาระบบข้อมูลผู้สูงอายุ ($\bar{X}=3.57$) ด้านการพัฒนาศักยภาพของเครือข่ายผู้สูงอายุ ($\bar{X}=3.57$) และด้านการส่งเสริมทักษะบุคลากรด้านผู้สูงอายุ ($\bar{X}=3.54$) ตามลำดับ

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการธุรกิจดูแลผู้สูงอายุของภาคเอกชนในกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่งเสริม ประกอบด้วย คน (Man) เงิน (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Materials) และการจัดการ (Management) อย่างน้อย 1 ด้านที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการธุรกิจดูแลผู้สูงอายุของภาคเอกชนในกรุงเทพมหานคร ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ปัจจัยส่งเสริมที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการธุรกิจดูแลผู้สูงอายุของภาคเอกชนในกรุงเทพมหานคร

ตัวแปรปัจจัยส่งเสริม	B	Std. Error	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	.874	.166		5.281**	.000
เงิน (Money) (Fac2)	.269	.058	.320	4.617**	.000
วัสดุอุปกรณ์ (Materials) (Fac3)	.249	.079	.266	3.140**	.002
การจัดการ (Management) (Fac4)	.246	.061	.263	4.051**	.000
คน (Man) (Fac1)	.162	.051	.182	2.774**	.006

Adjusted $R^2 = .560$

จากตารางที่ 1 พบว่าปัจจัยส่งเสริมส่งผลต่อการบริหารจัดการธุรกิจดูแลผู้สูงอายุของภาคเอกชนในกรุงเทพมหานคร ทั้ง 4 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยเรียงลำดับตามสมการดังนี้คือ เงิน (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Materials) การจัดการ (Management) คน (Man) มีค่า Adjusted R^2 เท่ากับ .560 แสดงว่า ปัจจัยส่งเสริมสามารถร่วมกันทำนายการบริหารจัดการธุรกิจดูแลผู้สูงอายุของภาคเอกชนในกรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 56.0 เขียนในรูปของสมการดังนี้

$$\hat{Y} = .874 + .269_{Fac2} + .249_{Fac3} + .246_{Fac4} + .162_{Fac1}$$

$$Z_Y = .320Z_{Fac2} + .266Z_{Fac3} + .263Z_{Fac4} + .182Z_{Fac1}$$

สมมติฐานที่ 2 หลักพรหมวิหาร 4 ประกอบด้วย เมตตา ความรัก กรุณา ความสงสาร มุทิตา ความเบิกบานพลอยยินดี อุเบกขา ความมีใจเป็นกลาง อย่างน้อย 1 ด้านส่งผลต่อการจัดการธุรกิจดูแลผู้สูงอายุของภาคเอกชนในกรุงเทพมหานคร ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 หลักพรหมวิหาร 4 ที่ส่งผลต่อการจัดการธุรกิจดูแลผู้สูงอายุของภาคเอกชน ในกรุงเทพมหานคร

ตัวแปรหลักพรหมวิหาร 4	B	Std. Error	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	1.007	.140		7.183**	.000
เมตตา ความรัก (D1)	.381	.041	.416	9.358**	.000
มุทิตา ความเบิกบานพลอยยินดี (D3)	.175	.047	.186	3.759**	.000
อุเบกขา ความมีใจเป็นกลาง (D4)	.165	.038	.200	4.390**	.000
กรุณา ความสงสาร (D2)	.058	.028	.090	2.107*	.036

Adjusted R² = .543

จากตารางที่ 2 พบว่าหลักพรหมวิหาร 4 ส่งผลต่อการจัดการธุรกิจดูแลผู้สูงอายุของภาคเอกชนในกรุงเทพมหานคร ทั้ง 4 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 โดยเรียงลำดับตามสมการดังนี้คือ เมตตา ความรัก มุทิตา ความเบิกบานพลอยยินดี อุเบกขา ความมีใจเป็นกลาง กรุณา ความสงสาร มีค่า Adjusted R² เท่ากับ .543 แสดงว่า หลักพรหมวิหาร 4 สามารถร่วมกันทำนายการจัดการธุรกิจดูแลผู้สูงอายุของภาคเอกชนในกรุงเทพมหานคร ร้อยละ 54.3 เขียนในรูปของสมการดังนี้

$$\hat{Y} = 1.007 + .381D_1 + .175D_3 + .165D_4 + .058D_2$$

$$Z_Y = .416Z_{D1} + .186Z_{D3} + .200Z_{D4} + .090Z_{D2}$$

3. การบริหารจัดการธุรกิจดูแลผู้สูงอายุตามแนวทางพุทธศาสนาของภาคเอกชน ในกรุงเทพมหานคร มีดังนี้

การจัดการธุรกิจดูแลผู้สูงอายุของภาคเอกชนในกรุงเทพมหานคร ทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย 1. การจัดทำและพัฒนาระบบข้อมูลผู้สูงอายุ โดยจัดทำฐานข้อมูลผู้สูงอายุที่อยู่ในความดูแลอย่างเป็นปัจจุบัน อย่างครบถ้วน ครอบคลุมในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและรายงานผลต่อหน่วยงานภาครัฐเพื่อความโปร่งใส 2. การอบรมบุคลากรด้านผู้สูงอายุขององค์กร โดยจัดอบรมเพื่อให้พนักงานคอยให้กำลังใจ ให้พนักงานมีความเข้าใจเกี่ยวกับความรู้สึกของผู้สูงอายุ พร้อมยื่นมือเข้าไปช่วยเหลือและทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกดี มีความอบอุ่น 3. การส่งเสริมทักษะบุคลากรด้านผู้สูงอายุ โดยส่งเสริมให้พนักงานมีทักษะด้านการประสานงานและการติดต่อสื่อสาร มีทักษะด้านเทคโนโลยี ทักษะเกี่ยวกับการปฐมพยาบาล รวมทั้งทักษะทางด้านจิตใจและอารมณ์ 4. การพัฒนาศักยภาพของเครือข่ายผู้สูงอายุ โดยร่วมกันจัดตั้งคณะกรรมการตัวแทนชมรมผู้สูงอายุขึ้นเป็นเครือข่าย จัดทำฐานข้อมูลและสื่อสารในเครือข่าย สร้างความร่วมมือกับศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในชุมชนใกล้เคียงเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้

โดยมีหลักพรหมวิหาร 4 เป็นหลักธรรมนำสู่การจัดการธุรกิจที่ดีเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุของภาคเอกชนในกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 1. เมตตา ความรัก โดยมีความหวังดี อยากให้ผู้สูงอายุมีความสุข สมควรใจที่จะปฏิบัติงานกับผู้สูงอายุอย่างสุดความสามารถ เอาใจใส่ ดูแล เข้าใจในรายละเอียดของงานดูแลผู้สูงอายุ และให้คำแนะนำด้วยความเมตตาและ

ปรารถนาดี สร้างบรรยากาศความสุขในอยู่ร่วมกัน 2. กรุณา ความสงสาร โดยความปรารถนา เพื่อจะช่วยเหลือให้ผู้สูงอายุมีความสุขตลอดการพักอาศัยอยู่ด้วยกัน คอยช่วยเหลือผู้สูงอายุให้มี กำลังกายและกำลังใจที่ดี แบ่งปันน้ำใจตลอดเวลา ช่วยให้ผู้สูงอายุมีความสุขสร้างกำลังใจในการ อยู่ในสังคมได้ 3. มุทิตา ความเบิกบานพลอยยินดี โดยการประคับประคองและส่งเสริมให้ ผู้สูงอายุมีจิตใจที่แจ่มชื่นเบิกบาน จัดกิจกรรมสนทนาการสำหรับผู้สูงอายุ ให้พนักงานรู้จักแสดง ความยินดีกับผู้สูงอายุที่มีความพิเศษอยู่เสมอ และคอยปลอบใจดูแลผู้สูงอายุเปรียบเสมือนคน ในครอบครัว 4. อุเบกขา ความมีใจเป็นกลาง โดยยอมรับถึงข้อแตกต่างของผู้สูงอายุแต่ละคน มีกิจกรรมส่งเสริมให้พนักงานยอมรับข้อดีและข้อด้อยของผู้สูงอายุได้ตามความเป็นจริง มีจิตใจ เทียงธรรม ไม่เอนเอียงรักใคร่ให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน นำปัจจัย ส่งเสริมมาเป็นพื้นฐานผลานกับหลักธรรมเพื่อให้เกิดการจัดการธุรกิจที่ดีเกี่ยวกับการดูแล ผู้สูงอายุของภาคเอกชนในกรุงเทพมหานคร ทั้งเรื่องของ บุคคล (Man) เงินทุน (Money) วัสดุ อุปกรณ์ (Materials) การบริหารจัดการ (Management)

อภิปรายผลการวิจัย

1. การจัดการธุรกิจดูแลผู้สูงอายุของภาคเอกชนในกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก ($\bar{X}=3.57$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้านโดยเรียงลำดับดังนี้ 1. ด้านการอบรมบุคลากรด้านผู้สูงอายุขององค์กร โดยจัดอบรมเพื่อให้พนักงานคอยให้กำลังใจ ให้พนักงานมีความเข้าใจเกี่ยวกับความรู้สึของผู้สูงอายุ 2. ด้านการจัดทำและพัฒนา ระบบข้อมูลผู้สูงอายุ โดยจัดทำฐานข้อมูลผู้สูงอายุที่อยู่ในความดูแลอย่างเป็นปัจจุบันอย่าง ครบถ้วน ครอบคลุมในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ 3. ด้านการพัฒนาศักยภาพของเครือข่าย ผู้สูงอายุ โดยร่วมกันจัดตั้งคณะกรรมการตัวแทนชมรมผู้สูงอายุขึ้นเป็นเครือข่าย จัดทำฐานข้อมูล และสื่อสารในเครือข่าย 4. ด้านการส่งเสริมทักษะบุคลากรด้านผู้สูงอายุ โดยส่งเสริมให้พนักงาน มีทักษะด้านการประสานงานและการติดต่อสื่อสาร มีทักษะด้านเทคโนโลยี ทักษะเกี่ยวกับการ ปฐมพยาบาล ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของชนะพงษ์ กล้ากสิกิจ (2562) ที่พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดกำแพงเพชร ประกอบด้วย ด้านการเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนสำหรับการลงทุน ด้านส่งเสริมและพัฒนาให้มี ขีดความสามารถ ด้านการเสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตัวเอง ด้านการกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับ ฐานราก ด้านเกิดศักยภาพความเข้มแข็งของประชาชนในหมู่บ้าน ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดกำแพงเพชร การบริหารงานส่งผลต่อ ประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดกำแพงเพชร อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เรียงลำดับความสำคัญดังนี้คือ การปฏิบัติงาน การตรวจสอบ และการปรับปรุงงาน

การจัดการธุรกิจดูแลผู้สูงอายุของภาคเอกชนในกรุงเทพมหานคร ทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย 1. การจัดทำและพัฒนาระบบข้อมูลผู้สูงอายุ 2. การอบรมบุคลากรด้านผู้สูงอายุ ขององค์กร 3. การส่งเสริมทักษะบุคลากรด้านผู้สูงอายุ 4. การพัฒนาศักยภาพของเครือข่าย ผู้สูงอายุ โดยมีหลักพรหมวิหาร 4 เป็นหลักธรรมนำสู่การจัดการธุรกิจที่ดีเกี่ยวกับการดูแล

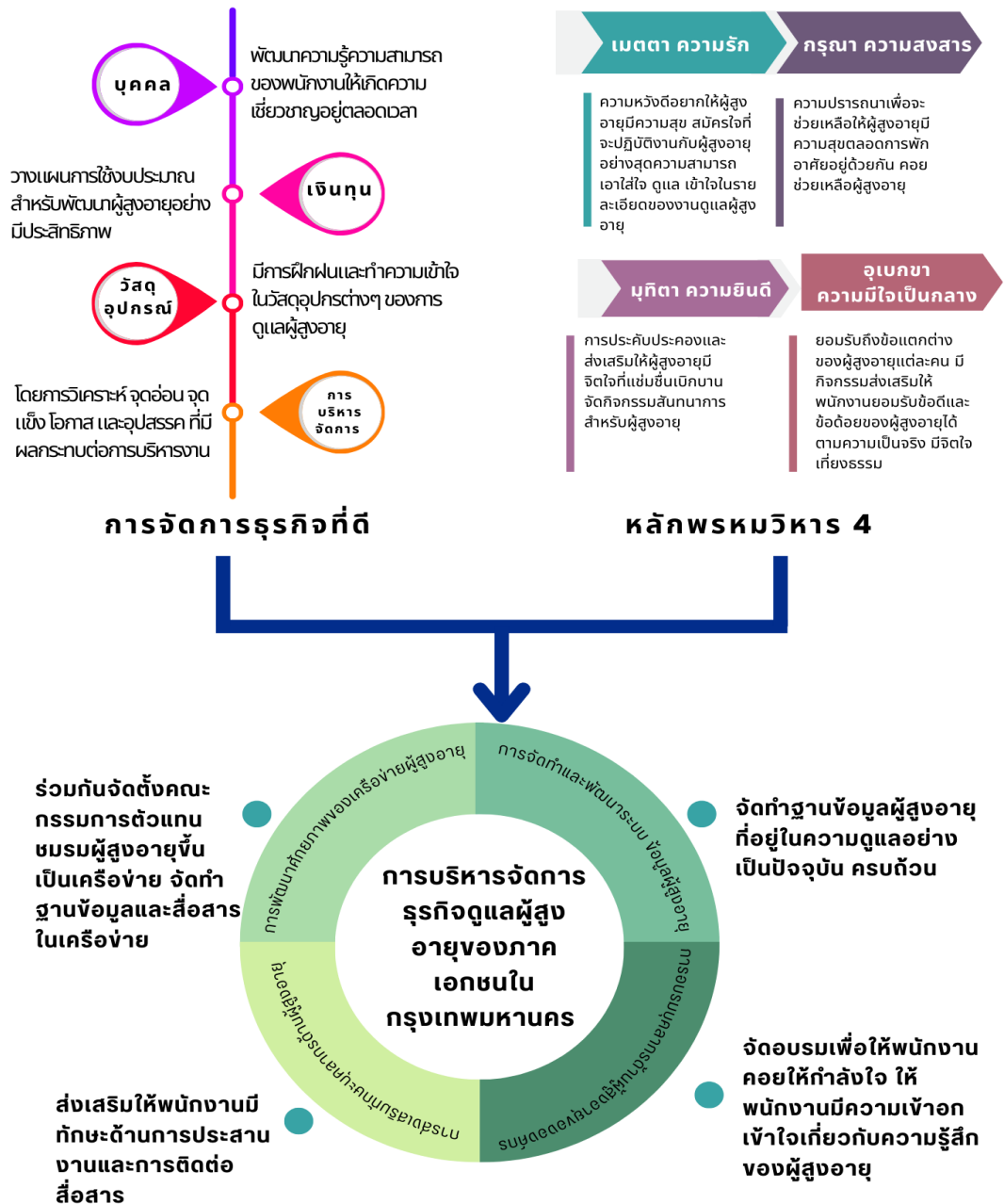
ผู้สูงอายุของภาคเอกชนในกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 1. เมตตา ความรัก โดยมีความหวังดี อยากให้ผู้สูงอายุมีความสุข สมัครงใจที่จะปฏิบัติงานกับผู้สูงอายุอย่างสุดความสามารถ เอาใส่ใจดูแล เข้าใจในรายละเอียดของงานดูแลผู้สูงอายุ ให้คำแนะนำด้วยความเมตตาและปรารถนาดี สร้างบรรยากาศความสุขในอยู่ร่วมกัน 2. กรุณา ความสงสาร โดยความปรารถนาเพื่อจะช่วยเหลือให้ผู้สูงอายุมีความสุขตลอดการพักอาศัยอยู่ด้วยกัน คอยช่วยเหลือผู้สูงอายุให้มีความสบายกายและกำลังใจที่ดี แบ่งปันน้ำใจตลอดเวลา ช่วยให้ผู้สูงอายุมีความสุขสร้างกำลังใจในการอยู่ในสังคมได้ 3. มุทิตา ความเบิกบานพลอยยินดี โดยการประทับใจและส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีจิตใจที่แจ่มชื่นเบิกบาน จัดกิจกรรมสันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ ให้พนักงานรู้จักแสดงความคิดเห็นกับผู้สูงอายุที่มีความพิเศษอยู่เสมอ และคอยปลอบใจดูแลผู้สูงอายุเปรียบเสมือนคนในครอบครัว 4. อุเบกขา ความมีใจเป็นกลาง โดยยอมรับถึงข้อแตกต่างของผู้สูงอายุแต่ละคน มีกิจกรรมส่งเสริมให้พนักงานยอมรับข้อดีและข้อด้อยของผู้สูงอายุได้ตามความเป็นจริง มีจิตใจเที่ยงธรรม ไม่เอนเอียงรักใคร่ให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน นำปัจจัยส่งเสริมมาเป็นพื้นฐานผสมผสานกับหลักธรรมเพื่อให้เกิดการจัดการธุรกิจที่ดีเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุของภาคเอกชนในกรุงเทพมหานคร ทั้งเรื่องของ บุคคล (Man) เงินทุน (Money) วัสดุ อุปกรณ์ (Materials) การบริหารจัดการ (Management) สอดคล้องกับงานวิจัยของจรูญศักดิ์สุนทรเดชา (2562) ที่พบว่า การพัฒนาด้านเครื่องมือและกระบวนการ โดยการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (App ดูแล) มาใช้เพื่อลดขั้นตอนและความผิดพลาดในกระบวนการต่าง ๆ การทดลองและประเมินผลรูปแบบการเฝ้าระวังพฤติกรรมสุขภาพผู้สูงอายุด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล พบว่า การประเมินผลด้วยแบบประเมินความรู้ทัศนคติ และพฤติกรรมก่อนการฝึกอบรม และหลังการทดลองใช้ผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้านทั้งก่อนการฝึกอบรมและหลังการทดลองใช้

องค์ความรู้จากการวิจัย

องค์ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการธุรกิจดูแลผู้สูงอายุตามแนวทางพุทธศาสนาของภาคเอกชนในกรุงเทพมหานคร การจัดการธุรกิจดูแลผู้สูงอายุของภาคเอกชนในกรุงเทพมหานคร ทั้ง 4 ด้านประกอบด้วย 1. การจัดทำและพัฒนาระบบข้อมูลผู้สูงอายุ โดยจัดทำฐานข้อมูลผู้สูงอายุที่อยู่ในความดูแลอย่างเป็นปัจจุบัน อย่างครบถ้วน ครอบคลุมในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและรายงานผลต่อหน่วยงานภาครัฐเพื่อความโปร่งใส 2. การอบรมบุคลากรด้านผู้สูงอายุขององค์กร โดยจัดอบรมเพื่อให้พนักงานคอยให้กำลังใจ ให้พนักงานมีความเข้าใจเกี่ยวกับความรู้สึกของผู้สูงอายุ พร้อมเข้าไปช่วยเหลือและทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกดี มีความอบอุ่น 3. การส่งเสริมทักษะบุคลากรด้านผู้สูงอายุ โดยส่งเสริมให้พนักงานมีทักษะด้านการประสานงานและการติดต่อสื่อสาร มีทักษะด้านเทคโนโลยี ทักษะเกี่ยวกับการปฐมพยาบาล รวมทั้งทักษะทางด้านจิตใจและอารมณ์ 4. การพัฒนาศักยภาพของเครือข่ายผู้สูงอายุ

โดยร่วมกันจัดตั้งคณะกรรมการตัวแทนชมรมผู้สูงอายุขึ้นเป็นเครือข่าย จัดทำฐานข้อมูลและสื่อสารในเครือข่าย สร้างความร่วมมือกับศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในชุมชนใกล้เคียงเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

จากภาพที่ 1 หลักพรหมวิหาร 4 เป็นหลักธรรมนำสู่การจัดการธุรกิจที่ดีเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุของภาคเอกชนในกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 1. เมตตา ความรัก โดยมีความหวังดีอยากให้ผู้สูงอายุมีความสุข สมควรที่จะปฏิบัติงานกับผู้สูงอายุอย่างสุดความสามารถเอาใส่ใจ ดูแล เข้าใจในรายละเอียดของงานดูแลผู้สูงอายุ และให้คำแนะนำด้วยความเมตตาและปรารถนาดี สร้างบรรยากาศความสุขในอยู่ร่วมกัน 2. กรุณา ความสงสาร โดยความปรารถนาเพื่อจะช่วยเหลือให้ผู้สูงอายุมีความสุขตลอดการพักอาศัยอยู่ด้วยกัน คอยช่วยเหลือผู้สูงอายุให้มีกำลังกายและกำลังใจที่ดี แบ่งปันน้ำใจตลอดเวลา ช่วยให้ผู้สูงอายุมีความสุขสร้างกำลังใจในการอยู่ในสังคมได้ 3. มุทิตา ความเบิกบานพลอยยินดี โดยการประทับใจและส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีจิตใจที่แจ่มใสเบิกบาน จัดกิจกรรมสนทนาการสำหรับผู้สูงอายุ ให้พนักงานรู้จักแสดงความยินดีกับผู้สูงอายุที่มีความพิเศษอยู่เสมอ และคอยปลอบใจดูแลผู้สูงอายุเปรียบเสมือนคนในครอบครัว 4. อุเบกขา ความมีใจเป็นกลาง โดยยอมรับถึงข้อแตกต่างของผู้สูงอายุแต่ละคน มีกิจกรรมส่งเสริมให้พนักงานยอมรับข้อดีและข้อด้อยของผู้สูงอายุได้ตามความเป็นจริง มีจิตใจเที่ยงธรรม ไม่เอนเอียงรักใคร่ให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน นำปัจจัยส่งเสริมมาเป็นพื้นฐานผลสานกับหลักธรรมเพื่อให้เกิดการจัดการธุรกิจที่ดีเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุของภาคเอกชนในกรุงเทพมหานคร ทั้งเรื่องของ บุคคล (Man) เงินทุน (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Materials) การบริหารจัดการ (Management)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. กลุ่มธุรกิจดูแลผู้สูงอายุของภาคเอกชนในกรุงเทพมหานครควรกำหนดนโยบายเพื่อมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมรวมทั้งการบูรณาการของภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อนงานด้านผู้สูงอายุไปพร้อม ๆ กัน

2. กลุ่มธุรกิจดูแลผู้สูงอายุของภาคเอกชนในกรุงเทพมหานครควรกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการยกระดับการให้บริการผู้สูงอายุ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการให้เข้าถึงบริการอย่างสะดวกเข้าถึงง่าย ปลอดภัย ทันสมัย และมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุด

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. กลุ่มธุรกิจดูแลผู้สูงอายุของภาคเอกชนในกรุงเทพมหานครควรมีการมอบหมายงานที่มีลักษณะเหมาะสมกับทักษะของแต่ละคน โดยการแบ่งงานกันทำเฉพาะด้าน

2. กลุ่มธุรกิจดูแลผู้สูงอายุของภาคเอกชนในกรุงเทพมหานครควรมีการกำหนดแนวทางการบริหารการใช้จ่ายเงินหรืองบประมาณอย่างประหยัดและคุ้มค่า

3. กลุ่มธุรกิจดูแลผู้สูงอายุของภาคเอกชนในกรุงเทพมหานครควรมีการวางแผนการใช้งบประมาณสำหรับพัฒนาผู้สูงอายุอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานของบุคลากรภาครัฐให้มีความปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ
2. ควรมีการศึกษาวิจัยด้านการพัฒนาระบบและกลไกการบูรณาการบริการสังคมและสุขภาพ เพื่อการพัฒนาผู้สูงอายุ

เอกสารอ้างอิง

- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, (2567). *ธุรกิจดูแลผู้สูงอายุ บทวิเคราะห์ธุรกิจ ประจำเดือน มีนาคม 2564*. สืบค้น 28 มกราคม 2567, จาก <https://shorturl.asia/hJWWI>
- จรรยาศักดิ์ สุนทรเดชา. (2562). *การพัฒนารูปแบบการเฝ้าระวังพฤติกรรมสุขภาพผู้สูงอายุด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล* (ดุชนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ชนะพงษ์ กล้ากลิจ. (2562). *ประสิทธิผลการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดกำแพงเพชร* (ดุชนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- นอร์ ศรีสุนทร. (2559). *การพัฒนารูปแบบการบริหารผลการปฏิบัติงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา* (ดุชนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต). (2559). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม* (พิมพ์ครั้งที่ 34). กรุงเทพฯ: มูลนิธิการศึกษาเพื่อสันติภาพ พระธรรมปิฎก (ป. อ. ปยุตโต).
- ศิริพร ไชยชนะ. (2560). *การบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมค่านิยมของการปราบปรามคหฬวง* (ดุชนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- Thai PBS. (2024). *Aging Society: Thailand has entered a fully aged society, in contrast to the fact that fewer children are being born*. Retrieved January 23, 2024, from <https://shorturl.asia/lc5On>
- Yamane, T. (1973). *Statistic: An Introductory Analysis* (3rd ed.). New York: Harper and Row.

